

Handläggare
Karin Mehlis
Telefon: 0850812281

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
20 oktober 2022

Tantolunden – godkännande av program och genomförande

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens program för upprustningen av Tantolunden och ger förvaltningen i uppdrag att arbeta vidare med projektet enligt beskrivningen i detta tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Tantolunden är en av Södermalms största parker, anlagd på två bergshöjder med en dalgång emellan. Hela parken upplevs idag som natur och har stora historiska, sociala och ekologiska värden. Tantolunden har stora upprustningsbehov där framför allt gångvägar, möblering samt lekplatsen behöver rustas upp.

Programmet består av tre delar. Del 1 beskriver parkens historia och dess kulturhistoriska värden. Del 2 redovisar den omfattande inventering som gjorts i parken samt presenterar analys och målbild för upprustning av entréer, gångvägar, belysning, möblering samt lek, idrott och andra aktiviteter. Del 3 redovisar inventering, analys och målbild för Tantolundens grönstruktur.

Förvaltningen föreslår att insatserna som beskrivs i programmet genomförs utifrån den prioritetsordning som redovisas i tjänsteutlåtandet.

Bakgrund

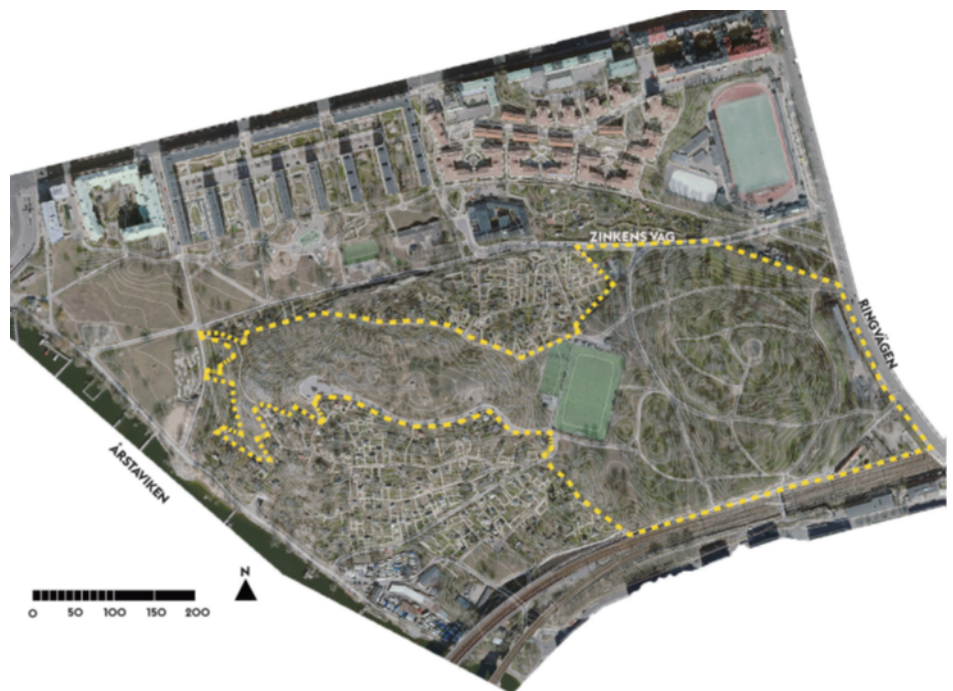
Under åren 2020-2021 erhöll stadsdelsnämnden, inom ramen för stora parkinvesteringar, 1,5 mnkr för att arbeta fram ett program för upprustning av Tantolunden. För år 2022 finns 3,5 mnkr (varav 2,0 mnkr reinvesteringsmedel) avsatta för projektering och anläggning. I investeringsplanen för 2023 tilldelas projektet ytterligare 3,5 mnkr (varav 1,5 mnkr reinvesteringsmedel) för projektering och anläggning. Totalt finns 8,5 mnkr avsatta för hela projektet.

Ärendet

Tantolunden är en av Södermalms största parker, anlagd på två bergshöjder med en dalgång emellan. Den östra höjden utgörs av en anlagd bergspark från slutet av 1800-talet medan den västra höjden till största delen består av sparad naturmark. I dalgången mellan dessa två bergshöjder, med var sin tydlig karaktär, ligger Tanto bollplan. Hela parken upplevs idag som natur och har stora historiska, sociala och ekologiska värden. Parken är välbesökt och uppskattas framför allt för sin gröna, naturlika karaktär.

Tantolunden har stora upprustningsbehov där framför allt gångvägar, möblering samt lekplatsen behöver rustas upp. Parken utgör en värdekärna i riksintresset för kulturmiljövård Stockholms innerstad med Djurgården och de kulturhistoriska värdena är därför särskilt viktiga att känna till och ta hänsyn till.

Förvaltning har tagit fram ett program för upprustning av parken med hjälp av konsulter inom landskapsarkitektur, kulturmiljövård samt ekologi.

Den gula prickade linjen i kartan ovan anger programmets avgränsning i Tantolunden.

Syftet med programmet är att få kännedom om parkens historiska värden och tydliggöra upprustningsbehovet för att bevara och stärka parkens alla värden. Ett minst lika viktigt syfte är att kartlägga parkens ekologiska värden och hur de kan bevaras och stärkas för att på bästa sätt bidra till stadens biologiska mångfald. Ett tredje syfte med programmet är att se över vistelse-, lek- och motionsmöjligheterna i parken och hur dessa kan stärkas för att skapa en attraktiv, modern park utan att skada de historiska och

ekologiska värdena. Den upprustade parken ska vara en park för alla, så tillgänglig och välvårdad som möjligt. Parken ska erbjuda upplevelser alla årstider och för alla åldrar. Tillgänglighet och trygghet är också viktigt i arbetet med Tantolunden. Programmet anger riktlinjer för kommande upprustningsarbeten och kommer att användas under en längre tidsperiod som underlag för prioriteringar av kommande upprustningar.

Programmet består av tre delar. Del 1 beskriver parkens historia och dess kulturhistoriska värden. Del 2 redovisar den omfattande inventering som gjorts i parken samt presenterar analys och målbild för upprustning av entréer, gångvägar, belysning, möblering samt lek, idrott och andra aktiviteter. Del 3 redovisar inventering, analys och målbild för Tantolundens grönstruktur. Här beskrivs trädskiktet, vegetationskaraktärer, ekologi och biologisk mångfald samt ekosystemtjänster i parken.

Programmet föreslår:

1. Att ta fram ett fördjupat program för vägar, rännalar och möblering. Tillgänglighet och säkerhet är viktiga i detta arbete. I branta backar kan till exempel ledstänger bidra till ökad tillgänglighet. Möjlighet att hindra olovlig trafik samt parkering ska ses över i samarbete med trafikkontoret. Förslag till nya informationsskyltar i parken bör också tas fram.
2. Att ta fram en naturvårdsplan i samarbete mellan landskapsarkitekt, ekolog och arborist samt förvaltningens driftorganisation. Naturvårdsplanen ska innehålla tydliga skötsel- och driftåtgärder så att parken kan vårdas på bästa sätt ur naturvårdshänseende men samtidigt fungera som en stadspark med många besökare. Planen ska innehålla förslag på nya ängsytor, placering av fågelholkar samt andra åtgärder som stärker och bevarar den biologiska mångfalden. Naturvårdsplanen ska också innehålla en plan för bevarande och återplantering av träd. Träden ska ses som en integrerad del i naturvårdsplanen, så att alla dess livsskeden kan tas tillvara till förmån för den biologiska mångfalden. Särskilda åtgärder tas fram, så gamla och skadade träd kan stå kvar extra länge.
3. Att ta fram ett fördjupat program för upprustning av lekplatsen "Tågparken" och samtidigt se över möjligheten att tillföra lekfulla inslag i övriga delar av parken samt åtgärder som bjuder in till naturlek. Discgolfbanan bör också ses över, så konflikter mellan spelande och gående minimeras. En plats för boulebanor bör utredas samt eventuellt andra aktiviteter och sittplatser runt bollplanen. Även musikpaviljongen bör ses över.

4. Att ta fram ett fördjupat program för trygghetsskapande åtgärder. Här bör framförallt ”Tantotoppen” ses över. En förbättrad gångväg ner till Tantobadet skulle öka genomflödet av människor och därmed öka tryggheten. En upprustning av ytorna på toppen och fler sittplatser skulle göra det möjligt för fler att vistas där.

Sommarmöblering liknande sommargågatorna bör utredas i samarbete med trafikkontoret. Belysningen är planerad att förbättras redan hösten 2022 genom ett trygghetsprojekt, där Tantolundsvägen upp till Tantotoppen samt några andra platser i parken får förstärkt belysning. Hänsyn har tagits till vilda djurs behov, till exempel fladdermöss, som verkar i mörkret.

5. Att ta fram fördjupat program för parkens entréer. Många av parkens entréer från den kringliggande staden är otydliga och annonserar inte parkens kvalitéer till nya besökare. Framför allt är parken till stora delar avskuren från anslutningen i nordost mot Ringvägen. Övriga entréer är på olika sätt antingen dolda och/eller eftersatta i utformning. Parkens samtliga entréer behöver ses över, så de blir tydliga, funktionella och inbjudande. Störst behov har entrén från Ringvägen, vid Ekermans gränd.

Dialog

Under hösten 2021 hölls en medborgardialog samt en trygghetsvandring. Synpunkter från dessa är inarbetade i programmet. En sammanfattning av dialogen kan läsas i bilaga 4 Dialog.

Samråd

Programmet presenterades på ett samrådsmöte i parken, onsdagen den 15 juni 2022. Synpunkter kunde lämnas via en digital enkät på stadens hemsida under hela juni månad. Alla inkomna synpunkter finns sammanställda i bilaga 5 Samråd. De flesta som svarade på enkäten var positivt inställda till alla förslag i programmet. Många var dock tveksamma eller negativa till stora förändringar i parken. Många beskriver att de uppskattar den naturlika karaktären och att parken inte är så välordnad. Många lyfter trafikfrågor; att gående inte känner sig trygga på grund av cykel- och biltrafik i parken. Många lyfter också otrygghetsfrågor kopplade till missbruk och droghandel. Många önskar hänvisnings- och informationsskyltar. Att ta fram och genomföra en naturvårdsplan för att öka den biologiska mångfalden i parken är det förslag som uppskattades allra mest. Nästan alla som svarade är positiva eller mycket positiva och det märks att det verkligen är en fråga som berör. Alla synpunkter som inkommit under samrådet kommer att bearbetas vidare och ligga till grund för kommande arbeten.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsmiljöavdelningen inom Södermalms

stadsdelsförvaltning. Ärendet har behandlats av förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 10 oktober 2022 samt i rådet för funktionshindersfrågor den 11 oktober 2022.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Det framtagna programmet för upprustning av Tantolunden är stort och omfattande. Det innehåller riktlinjer för att parkens alla värden ska tas tillvara på allra bästa sätt. Nu avsatta medel, 8,5 mnkr åren 2021-23, kommer inte att räcka till alla föreslagna åtgärder. Förvaltningen föreslår därför att arbeta vidare enligt nedan förslag. Prioriteringen bygger på inventerade upprustningsbehov samt inkomna önskemål och synpunkter från samrådet.

1. *Naturvårdsplan*

Framtagandet av naturvårdsplan för Tantolunden planeras att påbörjas under 2023. Medel tas inom projektets budget.

2. *Fördjupat program för vägar och möblering*

Fördjupat program färdigställs under 2023. Inledande arbeten kommer dock att påbörjas under hösten 2022.

Eventuella ytterligare medel för att kunna åtgärda samtliga vägar i behov av upprustning kan behöva sökas tillsammans med exempelvis trafikkontoret.

3. *Fördjupat program för lek*

Fördjupat program färdigställs under 2023. Därefter genomförs projektering inför åtgärderna. Anläggandet är planerat att genomföras med hjälp av parkinvesteringsmedel och/eller särskild medelsansökning inom ramen för investeringar lekparker.

4. *Fördjupat program för trygghet*

Planeras att påbörjas under 2023. Trygghetsmedel planeras därefter att sökas för eventuellt genomförande.

5. *Fördjupat program för entréer*

Fördjupat program gällande entréer är i dagsläget inte tidsbestämt.

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens program för upprustningen av Tantolunden och ger förvaltningen i uppdrag att arbeta vidare med projektet enligt beskrivningen i detta tjänsteutlåtande.

Jämställdhetsanalys

I medborgarundersökningar som staden utfört de senaste åren uppger fler män än kvinnor att de känner sig trygga i parker och

grönområden i den stadsdel de bor. I dialogen och i samrådet kring Tantolunden har det framkommit många synpunkter om otrygghet, både från kvinnor och män. Det handlar om nedskräpning, festande, droghandel och grupper som uppehåller sig i parken. Men också om att parken ibland känns folktom och att man då känner sig mer sårbar. De föreslagna upprustningarna i Tantolunden kommer komma alla parkbesökare tillgodo, oavsett kön och ålder. Med upprustade vägar, förbättrade sittplatser, upprustad lekplats samt förbättrad naturvård bedöms fler vilja besöka Tantolunden. Fler besökare i parken kan bidra till en ökad känsla av trygghet. Alla upprustningsförslag för Tantolunden, men framför allt trygghetsåtgärderna, förväntas innebära ökad upplevd trygghet i parken och bidra till att kvinnor i högre utsträckning ska uppleva trygghet.

Expedieras till
Stadsmiljöavdelningen.

Snorre Berglund
Tf. Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Andreas Evestedt
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Program del 1.
2. Program del 2.
3. Program del 3.
4. Dialog.
5. Samråd.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Snorre Berglund, Tf. Stadsdelsdirektör	2022-10-01
Andreas Evestedt, Avdelningschef	2022-09-30